

A ROCHA

ZPRÁVY Z ČESKÉ A ROCHA

č.26 - listopad 2016

Křesťané v ochraně přírody

František Fechtner, Fechtnerův hřib i syndrom

František Fechtner (1883–1967) byl preparátor Botanického ústavu Univerzity Karlovy v Praze. Houbař a znalec hub, který mimo jiné úzce spolupracoval s botanikem mykologem Josefem Velenovským. Velenovského vytrvale zásoboval houbami (především hřibovitými) a informacemi o jejich výskytu během příprav podkladů pro přelomové dílo České houby.

Autor mu přičítá značné zásluhy mj. u následujících druhů: hřib zelenavý, kozák krvavý, hřib černavý, hřib růžovník, hřib skvrnitý, hřib brotanový a hřib Fechtnerův (*Boletus fechtnerii*), nově popsany druh, který dostal jméno od Velenovského na počest jeho pilného sběratele hub. Tento hřib mu Fechtner pravidelně nosil z teplých vápenatých hájů u Roblína u Prahy. Vloni i letos bylo objeveno několik lokalit tohoto vzácného, chráněného hřibu na Rychnovsku a letos v dosti extrémním suchu byla objevena lokalita nedaleko od nás. Jednu plodnici nám k určení přinesla paní ze sousední vsi. A pak nám i ukázala lokalitu na pokraji lesa Ochoze. Tam zřejmě během léta vyrostlo asi 10 plodnic. Některé zetlely, jiné možná sklídili další houbaři, nevědoucí, jak vzácný nález mají před sebou.

Osobnost Františka Fechtnera je nám výzvou ke spolupráci. Být jako on zanícen pro věc. Být ochoten nasadit svůj čas, možnosti, prostředky, nohy a ruce pro hlubší poznání božího stvoření. Pro objevování jednotlivých druhů a jejich lokalit. A tak přispět k jejich ochraně. Takové jednání můžeme nazvat jako potřebný Fechtnerův „syndrom“. Díky všem, kteří ho vlastní a jej žijí. Myslím třeba na mladé studenty, kluky organizující ornitologický kurz na Orlickém Záhoří. Nebo spousty letošních dobrovolníků dotvářejících soustavu rybníčků u Krupárny. Na lidi, kteří připravovali a zase uklízeli houbařskou výstavu s více než 150 druhy atd.

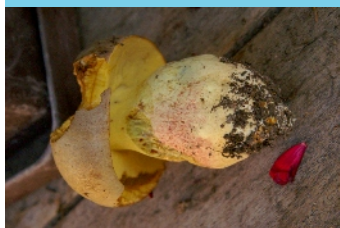
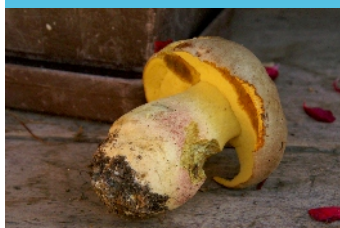
Takových lidí tady byla i letos spousta. Jejich jména sice neponese nikdy žádný vzácný hřib ani rostlina či živočich. Ale oni jsou zapsáni v knize účasti a práce na ochraně světa, celé vzácné země. A vlastně i v Božím království. Fechtnerův „syndrom“ je znak pilných, na zásluhy a ocenění nijak nečekajících dobrovolníků. Sběratelů přírodních poznatků, informací, hodnot a zápasu o zachování stvoření. Díky, že takové má nejen A Rocha, ale i Česká společnost ornitologická nebo Český svaz ochránců přírody. A mnohé další skupiny.

Laskavý Stvořitel ať vás všechny pilné „Fechtnerý“ odmění zápisem ve svém „červeném seznamu“. Takoví lidé jsou totiž ohrožený druh. A jsou nám všem i Bohu vzácní.

Pavel Světlík

A Rocha

je mezinárodní ochránářská organizace ukazující na Boží lásku k celému stvoření a naši lidskou odpovědnost.

Práce na mokřadním areálu

V současnosti, tedy na začátku listopadu 2016, máme v místech, kde kdysi byla louka, později smrkovo-olšový lesík, z velké části dokončený rozsáhlý vodní areál – budoucí nový biotop pro mnoho rostlin a živočichů vázaných především na vodu.

Jak k tomu došlo? Uvědomili jsme si, že kde je voda, tak tam je i život. A tak snad i proto jsme před více než třemi lety vytvořili smělé plány přírodního jezírka v našem údolí Zlatého potoka za ekocentrem Krupárna. Jezírko, které by sloužilo jak samotné přírodě, tak i návštěvníkům ekocentra ke zkoumání, pozorování života v něm a nakonec i v horkých dnech ke koupání.

Od plánů k samotné realizaci však uteklo hodně vody v potoce. Postupně byl vytvořen projekt jezírka s důmyslným systémem napájení vodou z náhonu. Dokonce se zdárně sehnala dotace 250 000,- Kč na první etapu realizace z úspěšně podaného grantu z Královéhradeckého kraje pro rok 2014-15 („Voda pro život – jezírko u ekologického centra 1. etapa“). Jezírko s litorálem mělo být vytvořeno na louce mezi zeleninou zahrádkou, pozorovatelnou a řadou modřínů. Městský úřad v Dobrušce nás upozornil, že na místě, které jsme zvolili nelze jezírko realizovat a navrhnul nám výstavbu na pozemku za řadou modřínů, kde rostl mladý náletový lesík. Naše radost z povolení byla veliká a posléze se ukázalo, že nové místo pro jezírko bylo ještě lepší než původní.

Mladý lesík vzal brzy za své (s vidinou hodnotnějšího biotopu pro biodiverzitu) a postupně se začalo s tvorbou jezírka dle projektu. Po vytvoření napájecího přívodu z náhonu v ekocentru vyústěného na zadní louce se vyměřilo a okótovalo místo nového jezírka. Následovalo samotné bagrování s tvorbou litorálního pásma a s úpravou břehů. Umístil se požerák (výpust) s přepadem zpět do náhonu. Na celou upravenou plochu se vysypala vrstva lomového písku. Dále se rozprostřela geotextilie, pak svařovací nepropustná folie a znovu geotextilie. Navrstvil se kačírek a ve svažitých místech lomový kámen. Přes břehové pásmo dnes vedou dvě lávky. Jedna slouží pro přístup k požeráku a druhá pro odchyt a kroužkování ptactva. Na druhou etapu realizace, tzn. na dokončení jezírka, se podařilo sehnat dotaci 222 000,- Kč z královéhradeckého grantu pro rok 2016-17 („Voda pro život – jezírko u ekologického centra 2. etapa“). Jezírko se podaří kompletně dokončit v roce 2017.

Naše plány šly ještě dál a kromě stávajícího jezírka se v daném areálu začaly tvořit ještě nové čtyři menší mokřadní tůňe a zimoviště pro obojživelníky. Na to jsme získali dotaci 40 000,- Kč od MZP z Programu péče o krajinu pro rok 2016 („Mokřadní areál u ekocentra A Rocha“). Pro ucelenější areál s co možná největší diverzitou druhů je v dalším plánu: zajistit tůňe jílem před únikem vody, osázet všechny tůňky a jezírko vhodnými rostlinami, vytvořit hnízdní kontejner pro ledňáčky, suché zídky pro ještěrky, brokoviště, stěnu pro samotářský hmyz, pozorovatelnu, infoceudule apod.

Zkrátka zvířátka a nakonec i návštěvníci naší živé zahrady se po dokončení a napuštění areálu vodou mají na co těšit.

Už teď' sem lidé, zatím trochu nesměle, přicházejí a některá zvířátka si svůj budoucí domov okukují.

Nakonec se sluší a patří moc poděkovat všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli či podílejí na plánování a realizaci mokřadního areálu za ekocentrem Krupárna. Bez vás by to nebylo. Díky moc.

Filip Laštovic

Naše česká A Rocha se přidala ke Koalici proti palmovému oleji

Palmový olej je nejpoužívanějším rostlinným olejem v Evropě. Najdeme ho nejen v 50 % průmyslově zpracovaných potravin, ale také v kosmetice, čisticích prostředcích, zvířecích krmivech i v pohonných hmotách.

Hlavními producenty palmového oleje jsou Indonésie, Malajsie, Thajsko, Kolumbie, Nigerie, Papua Nová Guinea a Ekvádor.

Aby bylo možné uspokojit rostoucí poptávku na světovém trhu, jsou zde káceny rozsáhlé plochy deštných pralesů a nahrazeny velkoplantážemi palmy olejné. Aby mohly plantáže vznikat, je půda zabírána místními obyvatelům a domorodé kmeny tak přicházejí o tradiční způsob života i obživy.

Kácení deštných pralesů zároveň ničí velmi cenné a křehké přirozené prostředí mnoha vzácných rostlin a živočichů. Přicházíme o celé ekosystémy a narušuje to klimatickou rovnováhu, strukturu půd i zdroje podzemních vod a v souvislosti s používáním hnojiv, pesticidů a herbicidů i jejich čistotu. Znečišťování na vlastní kůži pocítují místní obyvatelé, kteří jsou navíc vystavováni teroru velkých korporací, jimž v honbě za ziskem není nic svaté.

V posledních letech poptávka velice stoupá, a tak je k jejímu uspokojení potřeba stále více plantáží.

Do České republiky se každoročně doveze cca 30 000 tun palmového oleje. Jde možná o nejdůležitější příspěvek našeho státu k devastaci tropických pralesů. Mimo to nadbytečná konzumace palmového oleje neblaze působí také na naše zdraví.

Klíč k řešení této hroznivé situace máme paradoxně v rukou my – spotřebitelé. Na rozdíl od tamních domorodců máme daleko větší možnost ovlivnit hlavní příčinu celého problému – tedy zvyšující se poptávku po palmovém oleji.

Jak ukazují mnohé příklady nejen ze zahraničí, ale už i z ČR, tlak spotřebitelů na dovozce a výrobce je nejrychlejší cestou jak dosáhnout změn k lepšímu.

Jak na to?

- Vyhýbejme se výrobkům, které obsahují palmový olej.
- Využívejme více naše tuzemské výrobky, které jsou šetrné k životnímu prostředí.
- Informujme o problému známé ve svém okolí.
- Staňme se zdravou změnou v naší společnosti od bezstarostné konzumní spotřeby k odpovědnějšímu životnímu stylu.

Více informací o problematice palmového oleje se dozvíte na webových stránkách:

<http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>
za A Rochu Filip Laštovic

Krása všední činnosti

I mě, slabé ženštině, se dostalo ctí pracovat na velkolepém díle, na vysněném rybníčku A ROCHA. Kolega Milan ani neměl zpočátku jinou volbu než vylákat zrovna mě. Úspěšně položené vrstvy textilií a fólie bylo nutno zatížit kameny, „zastřešit“ jimi všechny šikmé plochy. Počasí tomu přálo celý dlouhý čas.

A jak jsem si to tam na sluníčku užívala, vzpomínala jsem na tetičku Malou, statečnou bojovnici nejprve za rybníček, nyní za své uzdravení. S každým položeným kamenem se blížil okamžik, kdy se bude moci přijet podívat na dokončené dílo.

Brzy jsme ale pochopili, že dva na to nestačíme. Mnozí přišli pomoci a mají naši vděčnost. Já jsem jim vždy ráda něco dobrého uvařila. Samozřejmě po práci chutná všechno.

A co se mi napletlo do zaběhnuté činnosti? „Migrace“ z husinecké školy. Zřejmě abych si odpočinula od dřepů v rybníčku, přivezl Pavel hejno darovaných vycpaných ptáků a stádečko savic, kteří potřebovali vyprášit peří či kožíšky. Nejprve jsem se s nimi musela opatrně seznámit, ale představa, že jsou plyšová, mi docela pomohla. Asi ne každý se zrovna rád mazlí s potkanem či ondatrou, možná snad když jsou aspoň živí. Ale nyní už vypadají k světu a mohou hrdě zastupovat svůj rod.

Také příprava terénu, setí květnatého trávníku kolem rybníčku nebo pletí a zalévání motýlího záhonu jsou docela všední činnosti, z nichž ale, díky Bohu Stvořiteli, roste krása.

Věra Diblíková

obr. k článku Krása všední činnosti

Houbařská výstava na ekocentru Krupárna byla navštívena několika školami

A ROCHA

Křesťané v ochraně přírody

A Rocha - Křesťané v ochraně přírod, o.p.s.

Dobré 85, 517 93, Česká republika
www.arochoa.cz e-mail: psvetlik@arochoa.cz
mobil: 775 042 228, 775 042 221
bankovní spojení: 780648520287/0100

Suché léto vydalo své plody

Pozdně letní období a začátek podzimu 2016 se nesly ve znamení vážného až extrémního sucha. Desítky připravovaných výstav hub na celém území ČR byly zrušeny. Naše dva termíny 8.-11.9 Dobré a 15.-18.9. Prachatice vypadaly též značně kriticky. Šli jsme však do toho s vědomím, že Bůh je Stvořitel a také Pán i nad fruktifikací hub. Letošní sběr byl opravdu perná práce – náš dík patří asi dvěma desítkám sběratelů a dvěma základním školám.

Jaké překvapení! Doberská výstava dala dohromady 153 druhů, včetně vzácného korálovce jedlového, kozáka bílého, křemenáče smrkového, kuřátek horských či ryzce lososového. Na Šumavě jsme sebrali 140 druhů, včetně krásných hřibů medotrpých. Na obou místech zůstaly vždy ještě asi dvě desítky plodnic neurčených, zejména z rodiny holubinek (Russula) a pavučinců (Cortinarius).

Na obou výstavách vládla úžasná atmosféra. Lidé především žasli nad tím, že je vůbec možné v tom suchopáru takové houby nalézt. Naši spojenci-sběrači je totiž přinášeli především z oblasti od 700-1 000 m n. mořem. Tam v horách nějaká vlhkost přece zůstala. Na Šumavě byl sběr podstatně snazší a plodnice zachovalejší.

Doberskou výstavu uvedl svojí skvělou přednáškou o vzácných nálezích na Rychnovsku a vynikajícími fotografiemi doplnil Václav Matějka. Tento největší znalec hub mezi námi, spolu ještě s výborným prachatickým Láďou Špatným, nás opět učili znát řadu běžnějších i vzácnějších druhů. Na Šumavě jsme si v oblasti Arnoštova nasbírali kromě hub pro výstavu zásoby plodnic pro zimní tradiční jídla, především lišky.

A tak jako Izraelští přešli suchou nohou rákosovým mořem, tak my opačně zažili zázrak fruktifikace houbových plodnic uprostřed obrovského sucha. Jedna křesťanka z Husince by i tento div jistě okomentovala svým milým: „Bratře kazateli - ten Pán Bůh je ale šikovnej.“ Díky Jemu i všem vám, kteří jste šli s námi. A hodně pomáhali. Nebo se jen radovali nad barevným božím designem houbových plodnic. Jedna žena na výstavě v Prachaticích byla až ze Skotska. Při pohledu na barevné stoly řekla: „No tohle je ale krása. U nás se hub všichni lidé jen bojí...a vy tady toto... o tom budu hodně přemýšlet, jak to u nás zavést.“

Pavel Světlík

Graf. úprava: Richard Hrádek a Filip Laštovic a fotografie ptáči na krmítku: Pavel Bače